

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă pedagogică culturală.

Redactor: N. NISTOR.

Excursiunile școlare.

Nimenea nu se mai îndoește de minunata putere educativă a excursiunilor școlare. Chiar învățătorii bătrâni cari o viață întreagă au stat cu ușile și ferestrele clasei închise și s'au temut de soare și de vânt — mari dușmani ai disciplinei școlare — ca de foc, astăzi își recunosc greșala, și cel puțin de câteva ori pe an es până la marginea satului, la păduricea din apropiere, pe muchea unui deal și se veselesc laolaltă cu copiii, uitând — pentru câteva momente — mohorala tristă a sălilor de clasă și preeptele rigide ale pedagogiei.

Aceste deprinderi bune trebuiesc înmulțite. Excursiunile școlare să se privească ca o complectare a activității intra-școlare a învățătorului și nici de cum plimbări ocazionale făcute când e timpul frumos sau când se serbează ziua paserilor și pomilor ori diferite prasnice naționale. Excursiunile trebuiesc făcute cu sistem și din convingerea, că ele izvoresc din necesități didactice, cari nu mai pot fi discutate astăzi.

Ce legături minunate se pot face în timpul excursiunilor cu aproape toate materiile de învățământ. Lucrurile văzute îl pun pe elev în contact direct cu realitatea vie, agerindu-i facultățile și pregătindu-l pentru viață.

Ce bine poți să-i explici la Geografie bunăoară: semnele convenționale de pe hartă, configurația terenului (șes, movilă, deal, munte, insulă, peninsulă, mocirlă, lac, etc.) schimbările timpului, regiunile, bolta cerească.

Din științele naturale : să cunoască bogăția solului nostru în plante, animale și minerale. Să colecteze pentru muzeul școlar tot ceia-ce iar putea utiliza la intuiție : plante pentru herbar, fructe, ouă de paseri, cuiburi și minerale.

În mijlocul unei păduri, înconjurați de verdeață, ascultând susurul isvoarelor și cântecul paserilor lecția : „Iubiți pomii și paserile“ nu va mai fi o lecție schiloadă trecută prin toate treptele formale, ci un angajament solemn al copiilor, că vor iubi pădurea și paserile pentru totdeauna.

Cetatea Porolissum, câmpia Guruslăului, mormântul lui Simion Bărnuțiu, cercetate, iar sufletele elevilor încălzite pentru marile evenimente ale istoriei noastre naționale sau pentru bărbații, cari au sângerat pe altarul Patriei, vor stârni acolo în mijlocul câmpului ecou mai puternic decât miile de lecții memorizate cu înșirări de fapte, întâmplări și ani, între cei patru pereți ai clasei.

Pe lângă aceste bunuri cu caracter educativ, excursiunile desvoltă și vigoarea fizică a elevilor.

E timpul, ca și în școala noastră să se dea importanța cuvenită excursiunilor.

N'am văzut până acuma nici o școală din jurul orașului, care să vină să viziteze reședința județului. S'ar putea vedea o mulțime de instituții, clădiri publice, o tipografie, case de comerț și industrie, mori automate, uzină electrică etc. Elevii din clasele superioare ar putea vedea cazarma, ar putea trece pe la oficiul poștal, să vadă cum se dă o telegramă, cum se ridică un mandat postal, la administrația financiară pentru a ridica o penzie, la judecătorie sau tribunal pentru a înțelege neplăcerile ce le are omul cu patima proceselor, și-atâtea alte fețe ale vieții sociale necunoscute satelor noastre.

Dacă nu s'au făcut până acum, nădăduim, că se vor face de-acum înainte !

Nicolae Nistor.

„Muzeul școlar“

Pentru ca să putem face învățământul cât se poate de atrăgător, distractiv dar mai ales *intuitiv* și prin asta mai folositor, principiile pedagogiei moderne, pe lângă diferitele metode de predare ne impun imperios, că orice învățăm, explicăm, fie acțiune, obiect, materie, mișcare, manifestare etc. să le arătăm, *să le intuim*, dacă ne permit împrejurările, așa după cum se prezintă ele în *natură!*

Cel mai bun și mai cu succes învățământ este cel bazat pe acțiune și intuiție.

Conduși de aceste principii, cari formează adevărată bază a învățământului a „școlii active“ s'a simțit nevoia de a se *aduna și grupa* în colecțiuni, după felul de materii, soiuri etc., toate acele obiecte trebuincioase la intuirea și predarea diferitelor materii de învățământ, pentru a le avea la îndemână în decursul predării lecțiilor.

Aceste colecțiuni (de plante, insecte, minerale, tablouri, aparate, etc. etc.) adunate apoi grupate și aranjate după felul lor și după notele comune ce le caracterizează și depuse într'un loc anume pregătit pentru păstrarea lor, ca exemplu în dulapuri, în rame, sub sticlă, în cutii etc., iar aceste toate într'o sală pregătită spre acest scop formează „muzeul“.

Astfel azi avem muzee diferite, cari toate au luat ființă din anumite conșiderante, unele pentru a eterniza ceva istoric, geografic, științe naturale, arheologic, fizico-chimico-mechanică, industrie, economie, comerț, produsă de artă tehnică, sculptură, pictură, artă literară, iar altele pentru a sorvi ca obiecte de intuiție pentru diferite instituțiuni (școli) etc.

Așa, că azi nu există ram de știință și artă, care să nu-și aibă muzeul său special.

Importanța acestor colecțiuni este covârșitoare și o cunoaștem cu toții.

Prin ele se reoglindește totul ce s'a perândat și produs *natura* de secolii, precum și ce a produs *geniul omnesc* dela existența sa pe pământ.

Muzeul este adevărată carte a trecutului, care arată precis *adevărul* și istoria vremurilor.

Școala fiind primul așezământ de cultură, prin care se dă tuturor celor ce o cercetează, toate cunoștințele trebuincioase nui om, pentru a fi bun cetățean și membru ai organizațiilor existente în marea societate omenească, ea este mai chemată chiar în interesul său, a organiza aceste muzee, pentru a-și ajunge cu mai mare precizie și ușurință, scopul pe care-l urmărește.

Deci se impune imperios a se înființa muzee cu toate secțiunile cari vor cuprinde obiectele trebuincioase la predarea materiilor ce se învață în școală, chiar începând dela *școala primară*.

Ca membru al corpului didactic primar, îndemnat de dragostea de a contribui și eu cu ceva la marea operă de reclădire a Țării și învățământului nostru, dela care se așteaptă în primul rând regenerarea noastră națională-culturală și îndemnat și de simțul necesității de a cunoaște aceasta importantă problemă școlară, mă aflai îndemnat a da la lumină cele ce urmează pentru a porni și pe acest teren un curent sănătos în interesul școlii românești. Aceasta cu atât mai vârtos, că școalele și învățământul nostru primar, ce e drept că încă în plină organizare, dar este lipsit cu desăvârșire de muzee, cari azi par a fi mâna dreaptă a învățătorului în munca uriașă ce trebură să desvolte.

În interesul învățământului primar și pentru a ținea și noi pas cu statele moderne, îndrăznesc a scrie cele ce am constatat și expăriat în timpul dascăliei mele și sper că vor fi primite cu dragostea, cu care le scriu și voi fi secondat și sprijinit pentru pornirea acestui curent, de toți cei ce sunt convingși de însemnătatea acestei probleme școlare actuale.

Marea importanță a muzecilor a adus eu sine, ca chiar prin nouă legea a învățământului primar și prin ordine speciale să se impună tuturor școalelor primare înființarea lor.

Muzeul școlar primar, va trebui să cuprindă în sine în primul rând tot ce privește de aproape viața internă a școlii, extinzându-se treptat-treptat la viața comunei, plasei, județului, etc.

Colecțiile din viața internă școlară, pe lângă obiectele de intuiție, tablouri, bibliotecă, colecțiile fizico-naturale, botanice-zoologice etc., vor cuprinde în sine și lucrări, obiecte etc. din istoria dezvoltării școlii, ca exemplu lucrările cele mai frumoase și mai bune a elevilor din fiecare an, la lucru manual, caligrafie și desen, fapte remarcabile din viața dezvoltării culturale și istorică a școlii, ca albumul învățătorilor perindați, fotografiile școlarii, fotografiile cu unele momente din viața culturală desfășurată de școlari, exemplu fotografiile școlarii dintr'o piesă

teatrală jucată, jocuri naționale etc. Fotografii și obiecte dela expozițiile aranjate la școală, ateliere, adoptări și edificări noi. În arhivă se vor mai păstra, „*Condica culturală*” care va cuprinde în scris toate lucrurile, „evenimentele” mai însemnate din viața școlii și comunei ca serbări, producțiuni teatrale cu programul și executanții lui. Registre de vizită, inspecții, articole, publicații în ziare despre cele ce sunt în legătură cu școala și învățătorii respectivi. Mai târziu, după posibilitate, muzeul școlar se va amplifica cu obiecte de artă bisericească, artă casnică, industrială, economică, produse literare populare, obiecte istorice, etnografice arheologice etc. etc. din întreagă comuna. Vom aduna aici obiectele cele mai caracteristice din viața comunei, cari sunt în legătură cu întreg istoricul comunei din punct de vedere social-economic, cultural-moral, felul de trai și vicțuire, modul de gândire etc. etc.

Acest muzeu astfel amplificat va fi oglindă vie, o carte de istorie a dezvoltării și istoricul comunei.

Acest muzeu va fi și va centraliza întreg materialul *monografiei comunei*. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Înființarea unui astfel de muzeu reclamă însă timp, osteneală, grijă, pricipere și muncă intenzivă, fără cari acest muzeu nu va progresa și înflori. Cel chemat cu înființarea și prosperarea lui, *învățătorul*, va trebui să se folosească de orice moment potrivit pentru a-și aduna obiecte pentru muzeu, va trebui să aibă o voință de fier și să fie adânc pătruns de însemnătatea și foloasele muzeului în munca ce desvoltă. Numai și numai astfel va putea săvârși aceasta operă și datorie față de școală pentru care și în interesul căreia este chemat a munci. Învățătorimea de astăzi trebuie să fie convinsă de adevărul, că fără mijloace de intuiție, învățământul nu va da nici când roadele cerute, deci înființarea muzeului școlar, fie general la școlile cu un învățător, fie pe clase, la școlile cu mai mulți învățători, conform prevederilor programei analitice și legii noi, va constitui pe viitor motiv de neadmitere la examenul de înaintare și la înaintare de grade, prevăzute de articolele 119 și 120 din legea învățământului primar. Organele de control au datorința a controla strict aceste dispoziții, cu ocazia inspecțiilor școlare.

Înainte de a trece la înșirarea obiectelor, cari se vor cuprinde în muzeu și la sortarea și împărțirea lor țin să amintesc, că obiectele odată câștigate vor trebui păstrate în cea mai per-

Dacă dintr'un obiect sunt mai multe exemplare, ele vor fi numerotate astfel: ^{I: A.}_{13 a.} adică lângă numărul curent arab se vor pune litere mici după alfabet.

Asupra întregului material de muzeu se va întocmi un *inventar general* pe baza inventarelor parțiale a secțiilor. Secțiile se vor împărți la nevoie în *subsecții* numite serii. Ele cum am arătat mai sus, vor fi numerotate cu literile mari din alfabet exemplul va fi Secția: II-a Tablouri, cari pot fi istorice, geografice sau de științe naturale etc. Aceste vor forma subsecțiile, adică exemplul *Secția II a* Subsecția A) Istorică, B) Geografică, C) etc.

Pe lângă muzeul general și biblioteca generală școlară, se vor întocmi în conformitate cu programa analitică, *muzeu și bibliotecă parțiale pe clase*. În fiecare clasă învățătorul cu concursul elevilor clasei respective va aduna și întocmi materialul și obiectele ce sunt în legătură cu materia de învățământ care se predă în clasa respectivă. De exemplu se vor întocmi pe clasă, albume geografice și istorice cu ilustrații și chipuri din comună, plasă, județ, ținut, țară, continent, etc. la istorie albume cu galeria marilor împărați, fapte istorice etc. apoi scriitori, oameni mari ai nănului; la științele fizico-naturale; chipuri de animale, plante, insecte, fluturi, minerale etc. aceste pe lângă colecțiile de plante minerale etc. ce se vor aranja după materii pe clase. Cu ocazia excursiilor elevii clasei respective vor aduna obiecte etc. cari aparțin materiei clasei lor. Nu urmează însă ca să nu adune și altceva, ne vom folosi totdeauna de orice moment, împărțind obiectele adunate la secțiile respective.

Pentru a putea avea albume bogate cu ilustrații, vom pune elevii în corespondență cu elevii altor școli din țară ba și alte țări, când pe lângă că elevii câștigă cunoștință despre felul cum se învață la alte școli, vor învăța corespondență, stilizare, li-se vor lega de suflet diferite amintiri, numiri de orașe etc. pe cari nu le vor uita nici când.

Acest procedeu a dat rezultate foarte folositoare la multe școli, să înțelege îndrumătorii acestui procedeu, vor fi învățătorii, cari și ei prin corespondență unul cu altul, vor coordona aceasta acțiune spre un țel folositor și elevilor și persoanelor lor, pentru a câștiga cât se poate mai multe cunoștințe.

Prin procedurile descrise se va naște în elevi ba chiar și între învățători, spiritul de emulație pentru a aduna și a avea muzeu cu colecții mai frumoase și mai bogate.

Pentru acei elevi cari vor aduna și se vor distingo prin un deosebit interes față de muzeu vom rezerva *premiu*.

Tot la muzeul parțial pe clase vom mai împărți lucrurile cele mai frumoase din lucru de mână, caligrafie, desen, compunere, etc. din cari la finea anului școlar se vor face expozițiile școlare, când obiectele ce le mai frumoase vor trece în muzeul general al școlii.

Bibliotecile parțiale pe clase vor conține conform programei analitice și după gradul de cultură a elevilor cărți cu literatura inexcipientabilă mentalităților. Aceste cărți se pot procura prin contribuții lunare de sume mici a elevilor din clasele respective, darea de șezători culturale, teatre cu fiecare clasă, invitând părinții, clasele vecine etc. pentru taxe mai mici. Administrarea etc. a cărților, și a banilor se va efectua de către elevi sub controlul învățătorilor. Se vor aranja apoi săptămânal ore de citire pe clase rând pe rând va citi fiecare elev tare, bucăți literare comentându-se, recapitulându-se cele citite pentru a înțelege toți ce și despre ce s'a citit.

Pentru a avea un muzeu cât se poate de bogat, nu ne vom mărgini numai la viața internă școlară, ci vom tinde a cuprinde în muzeu totul ce privește viața culturală, bisericească, istorică, economică, etc. a comunei întregi. În acest scop învățătorul prin elevii cei mari va aduna și colecta prin diferite mijloace obiecte vechi ca exemplu cărți vechi, monete, hrisoave, arme obiecte agricole, pietri cu inscripții, încreștături, haine, etc. de pe la bătrânii satului, cari obiecte se pierd nedându-le din neștiință, cei ce le au, nici o însemnătate. Nu vom lăsa nici o doină, ghicitura chiuitură, bocet, descântec, colindă, poveste, snoavă, păcălitură, orație, legendă, credințe, obiceiuri, etc. nescris pentru *«a salva»* ce se mai poate, barem acum în ceasul ultim marea *comoră națională*: „*Literatura populară*“ În această chestie învățătorul cred este mai chemat a face pașii necesari pentru salvarea ei. Toți acei cari lasă pierici aceste comori, săvârșesc cel mai mare *păcat național*. Și este ușor de a-le aduna. În serile lungi de iarnă se pot chema pe rând bătrânii satelor la câte o elacă de freecat encuruz, sau în „povești“ și tot ce spun trebuie scris. Prin elevi vom putea aduna însă mai bine „Folclorul“. Le vom da ca lucrări de scris acasă, să scrie, toate colinzile cari le știu, chiuiturile, poveștile, etc. pe cari le aud dela cei de acasă. Și ce ne costă? Hârtia pe care o vom da fiecărui elev și timpul pe care-l

vom petrece când le vom transcrie în curat. Atât și nimic mai mult. Ele adunate astfel se vor sorta după felul lor și le vom publica în vreo revistă ori gazetă populară română. Vom griji însă la transcriere se le scriem așa dupăcum se pronunță de țărani, cele auzite, fără să facem noi nici o modificare, căci numai astfel au valoare. La cuvintele provinciale vom arăta și însemnătatea lor. Manuscrisele originale le vom păstra în muzeul școlar.

Învățătorul pe lângă ce adună el și școlarii, va trebui să descrie tot ce aude și vede mai caracteristic, îndeosebi obiceiurile, credințele deșerte, despre plantele de leac, fapte, sărbători băbești, etc. apoi va descrie diferitele ramuri ale ocupațiilor din sat, ca oieritul, păstoritul, etc. cu felul și obiceiurile lor, modul de trai, hrănire, îmbrăcăminte, gândirea lor. Va scrie toate numirile de botez, familie cu originea lor, nume de părți de hotar, cu legendele lor, numele de vite, oi, porci, capre, câini, pisici etc. va descrie casa țărănească, supraedificatele, cu numirea părților lor, numele obiectelor de lucru cu părțile lor, și altele ce ar interesa limba română. Toate acestea sunt chestiuni de mare importanță în viața socială etc. a unei comunc și din punct de vedere a istoriei L. rom. Se înțelege aceste nu le va face toate deodată fără pe rând, an de an și după un plan oare-și care.

Învățătorul numai astfel poate zice că și-a făcut datoria pe deplin dacă pe lângă viața internă școlară va fi despoltat activitate și în alte direcții. Învățătorul este adevărata *sentinelă culturală* în satul săn și dacă nu-și face datoria, chiar prin jertfă de sine, îndurând chiar mizerii, nu este adevărat *dascăl*.

Muzeul școlar ar putea avea chiar și o secție vie în timpul anului școlar care va cuprinde în sine *grădina botanică* cu plante îngrijite de clevi, apoi colecții de insecte, fluturi, vermi, animale etc. vii, — pentru a putea studia felul de trai, modul de sporire și de vețuire ale lor,

Pentru a stabili o ordine și un plan bine ordonat în aranjarea unui muzeu școlar precum și ce se cuprinde în diferite secțiuni dau aci un chestionar de felul acesta, așa dupăcum îl concep eu, dar care va fi modificat și amplificat după posibilitate, material avut și bunul plac al fiecărui învățător.

CHESTIONAR

pentru înființarea, împărțirea și organizarea unui muzeu școlar primar.

Nr. curent	Nr. crt. al secției	Numirea secției	Nr. crt. al subsecției	Numirea subsecției	Numirea materialului de muzeu ce vom împărți	Observări
1	I.	A r h i v a	A)	Correspondența	Actele curente, oficiale pe ani, formate dosare. Articolele despre școală și învățători ei apărute în diferite ziare. Decorații date școlii. Dosarele conferințelor cercurilor culturale, a subsecțiilor (unde sunt). Cacte, lucrări scripturistice cari trebuie pastrate în arhivă. Corespondența elevilor cu aite școli (dacă se face).	Toate aceste vor fi aranjate în ordine cronologică legate și etichetate că ce conțin.
	B)		Registre	Toate registrele matricole, de absență, intrarea actelor, de inspecții, inventare, bibliotecă, vizite medicale, procese verbale a conferințelor inv. și Comit. școlar, registre de casă, cataloage etc. în ordine cronologică. „Cartea de aur“ a donatorilor, a absolvenților școlii. Condica culturală și alte registre școlare.		
	A)		Biblioteca școlară	Aci vor fi împărțite toate cărțile cu literatură pentru copiii de școală pe clasă și ele peste an vor sta în sala de învățământ a fiecărei clase (dacă sunt mai multe sale de învățământ).		
	B)		Biblioteca pedagogică	Toate cărțile pedagogice-literare cari vor fi potrivit pentru învățători.		

Nr. curent	Nr. crt. al secției	Numirea secției	Nr. crt. al subsecției	Numirea subsecției	Numirea materialului de muzeu ce vom împărți	Observări
2	II.	B i b l i o t e c a	C)	Manuale școlare	Tot soiul de manuale școlare vechi și în curs manuale auxiliare pentru învățători în ordine cronologică.	
	D)		Reviste și anuare	Aci se vor împărți anuarele, bibliografiile, colecțiile de reviste, gazete, ziare etc. a școlii în ordine cronologică.		
	E)		Folclorul comunei	Doine și hore (sigături și chiuțuri). Căntece bătrânești (balade). Legende. Descăntece, leacuri băbești, credințe medicale, bocete, orații, zicăături de copii la jocuri, frânturi de limbă, cimilituri, ghiciri, snoave, glume, anecdote, proverbe, basme, povești, tradiții, obiceiuri, credințe, parabole, căntece de stea (colinzi) vifleim. Datini la Crăciun, Paști, Băbotează, Anul nou, la șezători, clăci etc. Credințe despre strigoi, pricolici, moroi, stafii, necurați. Numiri de obiecte din casă, obiecte agricole, hrană, îmbrăcăminte, alte ocupații, nume de botez, de familie, de părți de hotar, de vite, oi, porci, capre câini, pisici etc. Adunate și sortate după feluri, din întreaga comună,		
	A)		Istorice	Toate tablourile istorice ale eroilor naționali, lupte etc. Tablourile scriitorilor și bărbaților mari ai neamului.		

Nr. curent	Nr. crt. al secției	Numirea secției	Nr. crt. al subsecției	Numirea subsecției	Numirea materialului de muzeu ce vom împărți	Observări
3	III.	T a b l o u r i	B)	Geografie	Vederi geografice, de orașe, sate din întreaga țară și străinătate. Vederi cu porturi etc.	
			C)	Botanice	Tablouri cu plante, fructe, pomi etc. etc. din domeniul botanicii.	
			D)	Fizice-chimice	Tablouri cari reprezintă lucrări din domeniul fizicii și chimicii precum și mineralogiei.	
			E)	Zoologie	Tablouri cu animale, insecte, fluturi etc.	
			F)	Geometrie	Tablouri cu măsurile metrice, cu corpuri geometrice, măsurări de teren etc. Library Cluj	
			G)	Diverse	Tablouri religioase și altele cari numai cadrează între celelalte fotografii puse în rame, din viața școlară.	
			A)	Istorice	Ilustrații cu eroi, poeți, pictori, picturi, fapte istorice etc. aranjate în album	
4	IV.	A l b u m c o	B)	Geografice	Vederi din diferite părți ale lumii, cășugate dela elevi sau prin corespondență cu alte școli.	
			C)	Științe naturale	Chipuri colorate cu animale, insecte, fluturi, plante etc. etc.	
			D)	Fotografi	Fotografiile cu școlarii pe ani, învățători și totul ce privește viața și activitatea școlară și extrașcolară.	

Nr. curent	Nr. crt. al secției	Numirea secției	Nr. crt. al subsecției	Numirea subsecției	Numirea materialului de muzeu ce vom împărți	Observări
5	V.	Arheologia			Formații de pământ, vulcanice, cărbuni petrificați de oase, animale, meleci etc.	
6	VI.	Botanică	A)	Plante	Herbariu cu plantele regiunii, bureți.	
			B)	Frunze	Colecții de diferite frunze.	
			C)	Fruite	Diferite soiuri de semințe, fructe etc.	
7	VII.	Fizică			Diferite aparate fizice.	
8	VIII.	Chimie			Materii chimice în sticle, cutii. Aparate chimice.	
9	IX.	Z o o l o g i e	A)	Insecte	Colecții de insecte etc.	
			B)	Fluturi	Fluturi de zi, de noapte, de ape etc.	
			C)	Păseri	Păsări împăiate, ou, cuiburi etc. schelete.	
			D)	Animale	Animale umplute, schelete, cuiburi și locuințele lor.	
			E)	Diverse	Cuiburi de insecte, faze de metamorfoză, dinți, coarne, etc. și tot ce nu se poate împărți la celelalte subsecții.	
10	X.	Mineralog.			Minerale din comună, jur, plasă, județ etc.	
11	XI.	Istorie			Cărți vechi, acte, diplome, arme, cruci, icoane, pietri cu inscripții, obiecte, casnice, vase, cercei etc.	
12	XII.	Geografie			Aparate geografice, hărți etc.	
13	XIII.	Numismatică			Bani vechi, monete de metal și hârtie, timbre, cambii vechi.	

Nr. curent	Nr. crt. al secției	Numirea secției	Nr. crt. al subsecției	Numirea subsecției	Numirea materialului de muzeu ce vom împărți	Observări
14	XIV.	Geo-metrie			Toate măsurile actuale și măsuri vechi.	
15	XV.	Industrie	A)	Casnică	Cusături, porturi din diferitele timpuri etc.	
			B)	Diverse	Obiecte din diferite ramuri din industrie și meseri.	
16	XVI.	L u c r u m a n u a l	A)	De lut	Modelaj din lut cu totul ce se învață pe clase la L. manual (obiectele mai bine reușite)	
			B)	Hârtie	Impletituri, îndoițuri, cartonaș etc.	
			C)	Lemn	Increstături, obiecte diferite reușite la expoziție.	
			D)	Cusături	Broderii, cusături, croitorie, costume etc. etc.	
			E)	Impletituri	De nulele, paie, papură, hârtie etc.	
			F)	Diverse	Obiecte de agricultură, de pe lângă casă, păpuși, obiecte de jocuri etc. în miniatură.	
17	XVII.	Muzica	A)	Cărți	Note muzicale, cărți de tenor, coruri.	
			B)	Instrumente	Instrumente muzicale, obiecte pentru producții, măști, coifuri, sabii etc.	
18	XVIII.	Diverse Gimnastică			Aparate de gimnastică, bastoane, arme, țințe, drapele, stegulețe, costume, uniforme, echipamente etc.	
19	XIX.	Diverse			Tot ce nu cadrează cu celelalte secții.	

În cele înșirate în acest chestionar cred că am cuprins întreg materialul care ar putea forma *muzeul școlar primar*. Învățătorul îl va aranja după putință și spiritul său inițiativ. Secțiunile le va forma treptat, cum va avea materialul adunat.

În legătură cu înființarea muzeului școlar primar și ca o continuare a acestuia s'ar impune imperios înființarea pe lângă revizoratele școlare județene s'au școli normale din capitalele de județ, înființarea unui „*Muzeu școlar județean*”. Rolul acestui muzeu s'ar restrânge în special asupra istoricului dezvoltării învățământului din județ, — pe lângă alte lucruri cari interesează dezvoltarea istorică, bisericească, economică, etc. al județului întreg. În acest muzeu județean al școalelor s'ar aduna tot ce privește dezvoltare învățământului, cuprinzând în sine istoricul (monografia) fiecărei școli, albume cu fotografiile școalelor vechi, nouilor construcții, ateliere, fotografiile învățătorilor modele din județ, expoziții, statistici, dosare cu dezvoltarea școlară din an în an, activitatea cercurilor culturale, arhive vechi, cărți, manuale școlare, obiecte și rechizite școlare vechi. O secție importantă a muzeului ar fi aceea a lucrului manual cu lucrările dela expoziție anuale a școalelor. Pe lângă aceste vor fi reprezentate Fauna, Flora, Mineralogia etc. a județului întreg precum și istoria lui cu obiecte de pe teritoriul județului. Tablouri, fotografii cu bărbații cei mai valoroși, fii ai județului, cu tot ce a produs geniul lor, biografiile lor. Folclorul județului, portul, obiceiurile etc. încă vor fi o altă secție bogată a acestui muzeu. Reviste, cărți, întregă bibliografie a jud. pe lângă alte colecții de reviste, ziare, cărți etc. din țară. Pe lângă acest muzeu s'ar atașa biblioteca pedagogică județeană, care cred că mânu în mână cu muzeul județean ar aduce mai mare folos învățătorimei.

Tot în interesul acestei chestiuni primordiale astăzi în viața școalelor moderne, ar trebui ca în școalele normale să se pună un pond deosebit pe instruirea elevilor la confecționarea diferitelor lucruri trebuincioase unui muzeu și la aranjarea lui, lucru ce nu se prea face în nici una din școlile normale, deși ar profita mult prin aceste lucrări și la amenajarea muzeelor lor proprii, dând ocazii și elevilor de a vedea, a munci sistematic și practic, alegându-se și cu cunoștințe folositoare pentru ei.

Ar mai fi de dorit ca On. Minister în programul cursurilor de vară ce le organizează pentru perfecționarea învățătorilor în diferitele ramuri practice să i-a și instruirea învățătorilor în con-

fecționarea unor colecții, mobilier, obiecte preparate etc. absolut necesare pentru înființarea și întreținerea unui muzeu. Cum ar fi de exemplu formarea unei colecții de plante, frunze, minerale, insecte, fluturi ouă, cuiburi, împăierea unui animal ori pasăre, curățirea unui schelet, formarea de soluții chimice în cari se pot păstra unele preparații, ori animale, pregătirea de cutii, rame etc. toate absolut necesare pentru a înființa muzeu. Aceste lucruri să fie predate învățătorilor, de profesori specialiști în acest domeniu.

Pentru împintenarea învățătorilor de a se ocupa și ai da o deosebită importanță chestiunii muzeului ar fi bine să li-se dea premii recompense. Organele de control cu ocazia inspecțiilor au o deosebită datorință pentru promovarea acestei chestiuni, dând îndrumări folositoare, influențând și insistând asupra chestiunii, și făcând rapoarte speciale pentru cei merituoși.

Sper că prin cele expuse în aceasta lucrare am evidențiat barem în parte rostul muzeului școlar primar și am contribuit și eu la lămurirea unei chestiuni importante din atâtea probleme școlare arzătoare, cari ni se impun în zilele de azi. Cei în drept și cei cari se interesează de această problemă sper că își vor spune cuvântul, ca să putem lămuri aceasta chestiune din toate părțile.

Leontin T. Turcu

Subrevizor școlar de control

Jurământul

Legea învățământului primar la Art. 132 dispune ca la intrarea în funcțiune, membrii corpului didactic — fie români, fie unguri — deopotrivă să pună jurământul de credință și respect Regelui, Constituției și Legilor țării.

Trebue să presupunem, că fiecare învățător și-a dat bine seama atunci când fără ori ce presie din afară, sa prezentat conștiința la punerea jurământului și a rostit cuvintele: „Dumnezeu așa să-mi ajute, a pune credință Regelui, supunere legilor, luând asupra sa obligământul al mai sfânt, care totdeauna trebue să fie înaintea ochilor ca un amulet prețios, fără de care nu poate să se simte bine pentru nici un moment.

Sa obligat prin urmare fiecare învățător, prin depunerea jurământului a fi cu credință și respect regelui, Constituțiunii și Legilor țării.

Colegii unguri, deodată cu luarea asupra lor al acestui sfânt obligământ nu mai fac parte din societatea trădătorilor de patrie cari vreau să restituie hotarele vochi ale țării, trebue ei să fie pe deplin convinși că ceea ce sa făcut a fost just, Dumnezeu a voit așa să fie și așa sa și întâmplat.

Trebue să înțeleagă ei că acest pământ pentru care și-au dat sângele și viața optsute mii flăcăi de român la Mărăști și Mărășești, cari este o unitate întreagă, o țară perfectă, în care țară nu să pot face azi exploatări de suflete, ci cu sfințenie i-și vor ridica totdeauna pălăria înaintea virtuții românești, căreia pot să-și mulțumească existența cinstită. „Dumnezeu așa să-mi ajute“ a fost refrenul jurământului. Deci așa să fie.

Insă numai atâta nue de ajuns.

Este o datorință și mai mare, care să apasă asupra umărului învățătorului, aceea anume; *de a crește copiii concrezuți grijei lui de fii ai țării românești*, de fii ai țării în care sa și născut, unde trăese și unde au să moară odată. Accasta este o datorință cardinală și are o importanță deosebită.

La studiul istoriei să va face cunoscut copiilor trecutul neamului nostru, dezvoltându-le inteligența și sădind în inimile lor sentimentele nobile: stima și iubirea faptelor bune și frumoase, disprețul pentru faptele rele, iubirea de patrie, de neamul românesc și admirația pentru cei cari și-au jertfit viața pentru binele patriei și al neamului. Căci prin studiul istoriei să întrețin și se dezvoltă sentimentele patriotice și naționale, sentimentele morale și chiar și cele religioase. Prin povestirea vieții eroilor neamului, cum sunt: Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Vlad Țepeș, Petru Rareș, Ioan Vodă cel cumplit și mulți alții să infiltrează în inima fragedă a școlărilor *sentimentul datoriei către țară și mândria către neam.*

„Dacă istoria națională este sufletul patriei, geografia este corpul ei“ (G. Compayré), de aceea să zice că geografia este ochiul istoriei.

Cunoștințele despre patrie contribuie la dezvoltarea *sentimentelor patriotice.* Învățătorul va da toată importanța geografiei, care importanță este netăgăduită în școală, căci face cu puțință cunoașterea locurilor și a neamurilor cu cari avem legături, iar pricepera, hărnicia, stăruința și traiul fericit al popoarelor culte deșteaptă în copii înclinarea către învățatură, *către muncă,* și-i îndeamnă totdeauna spre o stare din ce în ce mai bună.

Copiii vor fi crescuți deci astfel, ca să nu să împotrivescă legii, ei să-și cinstească și să-și iubească deopotrivă de aproapele; — să nu uite niciodată că afară de această țară pentru ei nu mai există alta nici mai bună, nici mai frumoasă, aici le-a fost legănul și aici o să le fie și mormântul.

Credința și respectul către Rege trebuie să urmeze de la sine, în urma unei munci conștiente, depusă în școală.

Respectul constituției și al Legilor țării trebuie să fie o urmare firească a unei educații conștincioasă.

Știm noi, că vi-se pun piedici multe și mari, căci sunt mulți cari samănă neghina neînțelegerii între popoare; trebuie însă să fiți tari în suflet și credință ca să puteți sta ca un falaut puternic față acestor încercări clandestine.

Trebuie să fiți tari ca stâncea de granit, că legea pe care o cinstiți și propagați, cinstirea ei în școală și afară de școală, aceea va opera totdeauna, căci dreptatea, ea, totdeauna va ieși învingătoare.

Aceasta dreptate este, că în țara românească trebuie să se simtă bine toată lumea căci iubirea, o răsplătim cu iubire, frățietatea cu frățietate, bunătatea cu bunătate, sinceritatea cu sinceritate, dar tot atunci nu putem admite nici tolera porniri și fapte diametral opuse intereselor noastre generale și tendințe de a resturna pacea internă și echilibrul sentimentelor de bine.

Ați pus jurământul și deci cu Dumnezeu ați pornit pe drumul nou.

Și pânăcând veți avea încredere în acest Dumnezeu sfânt, în numele căruia ați pornit, veți fi fericiți și cinstiți.

Acela care a jurat perfid, nu va scăpa de mânia lui Dumnezeu, care nu întârzie niciodată.

Simeon Oros

s. revizor școlar.

Ce are de făcut un învățător când i se prezintă un caz de boală în sat?

Un adevăr incontestabil este zisa: „minto sănătoasă în corp sănătos“ și zic că este un adevăr incontestabil, căci prima condițiune a succesului în învățământ este mai ales sănătatea trupeză a elevilor și a învățătorului.

Dar după cum se zice: „spune-mi cu cine te aduni, ca să spun ce fel de om ești“ tot așa și în acest caz pentru a ne forma o idee precisă de țaria fizică a școlărilor, pe lângă alte mijloace de cercetare putem utiliza și pe aceasta: cercetarea medicului în care școlăru trăește, cunoașterea societății, adecă a familiei și a colegilor cu cari vine în contact perpetuu.

Știm că una din cele mai principale condiții a succesului în învățământ este și sănătatea școlărilor, învățătorul trebuie să-și măroască câmpul activității în afară de recile ziduri ale școlăiei, pașii trebuie să i-se îndrepte și în afară de modesta catedră și, vizitând locuințele sătenilor în mijlocul cărora este chemat a lucra, să-i cunoască de aproape, să se intereseze de starca lor fizică, adecă de sănătatea lor.

Ne vom întreba poate: „ce avem de făcut când în satul în care ne aflăm se prezintă un caz de boală“.

Adevărat este, că vindecarea boalelor este în misinnea medicilor, dar, cunoscând situația tristă a țării noastre pentru a cărei îndreptare și înflorire trebuie să lucrăm cu toți, știind că din nenorocire în părțile noastre medici se află foarte rar, iar situația materială a țaranului lasă mult de dorit, noi, cei ce în tot momentul îi vedem și suntem în mijlocul lor, trebuie să le venim în ajutor, utilizând practicile cunoștințe ce în cei doi ani ultimi de Șc. Normală am căpătat, pe cari cunoștințe, utilizându-le în minutnos putem fi de folos celor pacienți.

Dacă de pildă în comuna noastră să ivește un caz de boală contagioasă, sub impulsul religiei care zice: „ajută pe aproapele tău“ trebuie să punem la cale izolarea pacientului și internarea lui la cel mai apropiat spital.

În cazuri de accidente dăm ajutor, oprind o ejaculare de sânge, sau aplicând antiseptice. Dacă satul în care ne aflăm este situat într'o regiune palustră, adecă într'o regiune unde frigurile palustre constituie un flagel, învățătorul poate foarte bine să fie de folos sătenilor, sfătându-i, să urmeze o cură de cluină și

sfătuindu-i cum trebuie să utilizeze acel medicament puțin costisitor, dar folositor.

De oarecând această boală are un mers periodic, învățătorul, înainte de ai spune să-și procure prafurile de chinină, trebuie să-l întrebe în ce timp îl apucă frigurile și apoi să-l sfătuiască cum trebuie luate medicamentele, adică să le ia cu 3-4 ore înainte de al prinde frigurile.

Dacă într-o familie un membru este bolnav de tuberculoză, știm îndărătnicia ce țăranul are de a merge la medic, învățătorul trebuie să-și ia misiunea unei surori de caritate, sfătuindu-l să nu ia masa laolaltă cu ceilalți, să scuipe totdeauna în scui pătoare, iar cum acesta este lucru rar, trebuie sfătui să scuipă în foc că acesta este cel mai aprig distrugător al nemilosului „bacil Coch“, noaptea trebuie să scuipă într-o batistă ce trebuie feartă în leșie înainte de a-se usca sputa, să se hrănească mai ales cu ouă, lapte, supă de carne și alte alimente nutritive și ușor de mistuit, să aibă locuința bine aerisită și în fața soarelui, să se ferească de temperatura rece și să-l povățuiască în așa fel, ca dezolarea ce cuprinde mai ales pe pacienții victime ai „bacilului Cech“, să fie spulberată iar în sdrobita lui inimă să încolțească din nou speranța și să fie liniștit, căci știm un lucru este că liniștea și speranța procură foarte mult bine în mersul spre însănătoșire al bolnavilor.

Cum de foarte adese ori se întâmplă ca copiii să aibă râie (scabie) pe care din cauza rușinii o ascund, noi trebuie să-le venim în ajutor și atunci, când facem vizita medicală școlarilor, pe care trebuie s'o facem în fiecare săptămână odată, când găsim asemenea cazuri să-i sfătui să-și facă băi calde de curățenie și apoi să utilizeze soluția Vlemenschi sau alifia sulfurică care au un efect vindecător.

Pentru a putea fi de ajutor bolnavilor și societății, învățătorul trebuie să se apropie cât mai mult de sufletul țăranului, fără a se teme că purtându-se cu demnitate se va compromite, ci din contră va captiva și mai mult sufletul țăranului care cu toate bârfelile și imputările ce i se fac, tot este un suflet nobil și plin de grațitudine.

Trebuie să lăsăm la o parte imposibilitatea și egoismul și apropiindu-ne mai mult de țărani să-i ajutăm, că și religiunea noastră, zidită de Cel ce pentru binele omnirii a fost răstignit pe cruce și batjocorit ne învață, să ajutăm pe aproapele nostru.

Nicolae Zamfir

inv. Păușă,

Lecție de compunere cl. III.

Subiectul : Puiul neascultător (După schița „Puiul“ de I. Al. Brătescu-Voinești)

Preg. I. Copii, ce poveste ați învățat mai pe urmă? Care din voi o știe spune frumos? (Spun copiii).

II. Ce avea, dar, o prepeliță? Cum erau pușorii când au ieșit din ou? Când s'au făcut mari, ce pui n'a fost ascultător? Ce a făcut el? Cine i-a rănit aripa? Din ziua aceea a mai putut el sbura? Ce a făcut mama cu ceilalți pușori? Neascultătorul, cum a rămas?

Predarea I. Să-mi spună cineva încă o dată, ce avea o prepeliță? (Răsp.) Ce întrebare am pus eu acum? S'o dicteze N. iar eu o voi scrie pe tablă. În felul acesta se scot și se scriu pe tablă următoarele:

1. Ce avea o prepeliță?
2. Când pușorii s'au făcut mari ce i-a învățat prepelița?
3. Ce îi îndemna ea?
4. Care din pușori n'a fost ascultător?
5. Ce a făcut cu el?
6. Cine i-a rănit aripa?
7. A mai putut el sbura?
8. Ce a făcut mama cu pușorii ceilalți?
9. Cum a rămas neascultătorul?

II. Acum să citească N. întrebarea cea dintâi, iar O, să răspundă! O. va citi a doua întrebare N. va răspunde! Citește eu întrebarea a treia X. răspunde. (În felul acesta mai departe.)

III. Copii, acum eu voi spune întrebările în gând, iar răspunsurile le zice tare. Ascultați! (O prepeliță avea șapte pușori frumoși. Când pușorii s'au făcut mari, prepelița ia învățat să zboare. Ea îi îndemna s'o ascute și să învețe sborul, pentru că nu peste mult vor pleca departe, departe. Cel mai mare dintre pușori n'a fost ascultător. A sburat, când îl oprise mama. Un vânător i-a rănit aripa. El n'a mai putut sbura. Mama a plecat cu pușorii ceilalți. Neascultătorul a rămas singur și a murit de frig.) O mai zice o dată copii, și apoi o veți zice și voi. (Spun vre o 2 copii).

III. Vă dau caetele! Uitați-vă la întrebările de pe tablă iar răspunsurile le scrieți.

Aplicarea, corectarea lucrărilor schimbându-și între ei caetele.

Florică Hidan

inv. Șimleu.

Pentru cultura poporului.

La un cerc cultural (Răstolț) am luat cu mine câteva cărți de lectură, foarte interesante.

După ce am ținut conferința ce trata despre importanța cărții, am citit sătenilor câteva bucăți de lecrură și apoi le-am împărți gratuit cele câteva bucăți pe care le adusesem.

A fost o încercare ce, nu cred să fi fost înzădar. Rodul ei poate fi lesne priceput. Omul a auzit bucata de lectură citită și a prins drag de ea. Odată cu nașterea dragostei față de dânsa, se naște în oarecare măsură și dragostea față de aceea carte. Dacă i-o pui atunci în mână, el se duce acasă pentru ca să o citească și celor de acasă, să audă și ei ce serie în ea.

Iată deci un pas făcut înainte.

În legătură cu aceasta chestiune aș mai avea de spus următoarele :

Ar fi bine, ca fiecare comitet școlar să-și înscrie în buget câte o sumă de bani pentru un fond din care să se cumpere cărți spre a fi răspândite gratuit în popor. Cu biblioteca satului se face puțin progres, pentru că nici nu vine nimenea să i-a carte, sau dacă le i-a nu le mai aduce înapoi. E mai bine ca fiecare să-și aibă cartea sa pe care să fie stăpân.

Omul citește când are vreme. Azi puțin, mâine mai mult, până ce prinde gust de citit.

Numai în acest mod, dându-le cărți folositoare, ar înțelege ei cu adevărat că vrem să le facem un bine. Căci ce pot înțelege din cuvintele noastre când le spunem, că e atât de frumoasă și folositoare cartea, dacă nu-i punem mai întâi pe cale și pe urmă să le dăm drumul, să meargă singuri. Ca și cum ai zice la unul : „dute și te scaldă în lac, n'ai ideie ce bine e când înoți și mergi pedecasupra apei“. Desigur că nenorocitul acela de individ ar avea toată dragostea să se vadă și el deasupra apei, însă nu poate. Dacă vrei să-l înveți a înota, ia-l de mână, vârl-l în apă, spunei cum să poarte mâinile, ajută-l tu puțin și apoi dă-i drumul să meargă singur.

Se va obiecta însă, că nu trebuie să luăm sume din venitul

comunci ei, să așteptăm până când dragostea de carte va fi atât de mare, încât va hotărâ pe țaran se bage mâna în pungă și să scoată un ban pe care să-l dea în schimbul unci cărți.

N'am nimic de zis. Ar fi cel mai frumos lucru, dacă ar avea omul dela sat acest îmbold. Spun însă cu toată convingerea, că nu-l are; iar, ca să așteptăm până ce-l va avea ar însemna să mai stea mulți ani în ghiarele înfunecului.

Nu zie prin aceasta, că poporului nu-i plac cărțile. Unii au toată dragostea să citească, dar să nu dea bani. Dacă vine notarul și-i spune, că are atâta și atâta sumă de plătit, duce omul în casă, face ce face și banii sunt repede în palmă. Dar dacă ar fi vorba de cumpărat o carte de 5 sau 10 lei, atunci acesta ar fi un lucru neînchipuit de greu; arfi peste putințele lui. Găsește el repede altă nevoie de astupat cu acei zece lei.

Afară de aceasta mai este și neîncrederea în cărțile pe cari ar dori să le cumperu. Până ce nu caută el cartea și pe dos și pe față și până ce nu o răsfoește să vadă ce spune în ea, nu scoate banul. Acesta de altfel e un punct foarte bun, pentru că nu poate intra orice carte de nimic în mâinile lui.

* * *

Printre cărțile ce le preferă poporul, locul întâi îl ocupă calendarele. În ele găsește de toate: zilele, starea timpului, sărbătorile de peste an și alte feluri de vești și învățăminte folositoare. Iata deci că începutul unui progres cultural s'ar putea face mai ales prin introducerea calendarelor și prin răspândirea lor în cât mai mare măsură prin sate.

Mai simpatizează de asemenea: cărțile de povești, nuvele, victole sfinților, povestirile cu tâlc, poeziile populare, etc.

Ar fi de asemenea de o neprețuită valoare niște cărți cu vederi mari și clare, în care su fie expuse amănunțit părți din gospodăria unui satean din Olanda, Franța sau altă țară înaintată din acest punct de vedere. S'ar putea arăta de ex.: o casă interiorul și exteriorul ei, grajdul pentru vite, vitele însăși, unde și cum țin nutrețul lor, o grădină cu zarzavaturi și legume, etc. Aceste vederi însoțite de câteva explicații ar aduce un mare folos, căci românul mai degrabă crede în realizarea unui lucru când îl vede, decât nu în realitate, măcar într'o plaușă, decât atunci când cetește numai despre el.

După cum știu asemenea lucrări nu au apărut în limba română, sau de vor fi apărut, vor fi fost menite altor direcțiuni decât aceea de a fi răspândite în popor.

Dacă asemenea cărți ar intra în mâna săteanului nu-mi vine să cred, că ar sta cu totul indiferent în fața lor.

Să fim puțin mai optimiști în judecarea poporului. Greșește el cam des măsura paharului, nu-i vorbă, dar să vedem de unde vine acest rău.

Dacă vom cerceta puțin psihologia poporului nostru vom vedea că nu puterea unui viciu neremediabil îi îndeamnă la aceasta, ci de multe ori și pe foarte mulți îi determină cu totul alte cauze.

Caracteristica românului este aceea că lui nu-i place singurătatea, cum îi place de pildă Englezului. Românul fuge totdeauna de singurătate pentru că îi este urât. Locul lui este acolo unde sunt adunați mai mulți, pentru a-și spune fiecare păsurile și pentru a afla ce se mai întâmplă în sat, în țară, în lume și multe de acestea, pentru că românului îi plac foarte mult noutățile. La mine vin aproape în fiecare zi oameni și fiindcă știu, că sunt abonat la ceva ziare, prima vorbă care o începe este aceea de a-i spune „ce foaie ăa mai venit“, sau „ce vești se mai aud prin țară“. Firește, caut să le satisfac dorința după puterile mele și mă simt și eu mulțumit de mulțumirea ce o au ei atunci, când află ceva „de nou“.

În serile de iarnă ca și în zilele de sărbătoare, omul nu are nici o ocupație acasă, așa că trebuie să stea singur; dacă stă sigur îi este urât, iar dacă îi este urât trebuie să se ducă să se întâlnească cu alții pentru, ca să dea vânt timpului să treacă mai repede. Și cum, după vechile așezări și obiceiuri nu are alt loc de întâlnire decât căreiușă, firește că se duce acolo tot omul; iar dacă se duce, nu poate sta așa nepăsător, când negustorul îi spune că are un vin „de-ți sugi mustățilo“. Trebuie să închine și el ca ceilalți oameni. La foarte mulți acestea sunt cauze fundamentale pentru care se alege cu pașma beției.

Aceasta o spun din proprie observație, pentru că am băgat de seama, că oamenii din sat dela mine, dacă au văzut că atunci când viu pe la școală mai află câte ceva, au început să vie aproape în fiecare Duminică. Mai întâi câte unu doi, apoi din ce în ce mai mulți. Citirea unei lecturi frumoase sau a unor învățăminte ori vești interesante, audirea unei bucăți muzicale cântată din vioară, convorbiri ce au loc, îi fac să uite de multecori tradiția unei vieți petrecute cu totul în alt mod. Iată deci cum ne-

cesitatea aceasta sufletească de cultură, a învins pe cealaltă care avea să ducă organismul la complectă distrugere.

Dacă în fiecare sat ar fi case de cetire, însă nu casă rece, ci casă cu viață, cu atracție, cu suflet, atunci cred că s'ar contribui foarte mult la ridicarea poporului. La o casă de citire nu trebuie să fie numai cărți, ci neapărat trebuie să vie și câteva ziare săptămânale bine alese pentrucă, știut este, acestea atrag foarte mult prin noutățile lor.

* * *

Poporul românesc e un popor foarte inteligent. Puteam spune că față de mersul încet al civilizației altor popoare, noi am mers galopând.

Priviți puțin spre trecut, spre trecutul apropiat, cam pe la jumătatea veacului trecut. Ce diferență mare între țăranul din apus liber și neatârnat, ștăpân pe bucata lui de pământ și adăpostit de o civilizație ce-și avea înfipte rădăcinile într'un trecut îndepărtat și între betul țăran Român care trebuia să se plece tuturor vânturilor care-l băteau, să se unilească în fața tuturor veneticiilor și străinilor din țara noastră! Proprietate nu avea iar libertatea, direct sau indirect, îi era oprită. De o cultură românească nici nu putea fi vorba.

Prin sforțări uriașe însă, cum numai poporul nostru știe să le facă, am ajuns la starea la care ne vedem și care desigur că, dacă o comparăm cu cea de acum 60 de ani, este o minune pentru noi. Acum în tot cazul, mulțumită poate și marelui războiu care a dat ocazie tuturor de a cunoaște țări străine, culturi mai înalte, fel de fel de oameni, poporul nostru e un popor care a început să-și aibă și el un țel din punct de vedere cultural, și-a creat și el un orizont mai larg, încât se va putea vorbi mai cu temeinicie de un început frumos al culturii românești.

Să căutăm deci și noi a ne câștiga un scaun cât mai în față printre celelalte națiuni care sunt de mult în fruntea globului.

Să avem încredere în propriile noastre puteri, să nu ne orbească lumina lor, ci să căutăm a contrabalansa această lumină cu ceea ce vom putea și noi aduce mai original și mai de preț. Să căutăm a aduce din primosul nostru un bob de smirnă ca jertfă pe altarul culturii și al civilizației umanității întregi.

Bodia.

Mihailu V. Câmpu.

CRONICA

IDEI ȘI FAPTE

O distincție. Dl Gh. Tulbure a fost numit inspector școlar inamovibil în regiunea II. Oradea.

Felicitările noastre!

Vești bune. În fruntea Prefecturii jud. nostru a fost numit Dl Dr. Nicodim Cristea, fostul primar al orașului. Ca oameni de școală, socotim, că aceasta numire este o răsplătă firească a muncii destoinice pe care a desfășurat-o în acești 3 ani din urmă pe terenul cultural. În calitate de președinte al despărțământului „Astrei“ a cutreerat mai multe plase din județul nostru ducând soția muncii constructive pretutindena, iar în orașul Zălau prin organismele economice și culturale creiate (Casina română, Cooperativa „Albina“ căminul de ucenici, despărțământul „Astrei“ etc.) prin sprijinirea școlilor și bisericilor, a știut să închege un sâmbure de vicoză românească cum n'a mai văzut orașul acestaniciodată

În noua situație tragem nădejdea, că programul său de muncă va fi amplificat și dus la bun sfârșit pentru ridicarea culturală a întregului județ.

Din partea noastră promitem D-lui Prefect tot sprijinul, în toate acțiunile, cari au legături nemijlocite cu școala și cu trebuințele culturale ale satelor noastre.

Să fie într'un ceas bun.

O nepăsare dureroasă: Pentru ziua de 27 Martie a. e. să fixase adunarea generală a comitetului central de construcții școlare pentru a lua cunoștință de activitatea desfășurată în cursul anului 1925, a lua măsuri pentru campania viitoare și a căuta o soluție practică pentru intenzificarea percepției taxelor de jugăr pentru achitarea datoriilor contractate.

Durere însă, o bună parte dintre membri nu s'au prezentat, iar, cari s'au prezentat au stat pe coridoarele Prefecturii fără să între în sala de ședințe și astfel adunarea n'a putut avea loc. El locul aicea să pomenim de unilateralitatea cu care privesc anumite persoane toate chestiunile, cari es din cadrul atribuțiilor lor administrative.

Înțelegem noi foarte bine, că administrația trebuie să facă alegeri, să umble în propagandă politică etc. etc., dar nu înțelegem, ca datoriile către stat sau comună să nu poată fi încasate și organismele culturale să nu poată fi sprijinite.

Nu mângăem cu nădejdea, că noua schimbare administrativă județeană va aduce o îndreptare și sub acest raport, iar factorii, cari nu pot să înțeleagă spiritul de colaborare ce trebuie să fie în diferitele servicii, să-și caute de treabă

și să-și reguleze drepturile la pensie. Critica negativă, nici odată n'a adus vre-un serviciu binelui public, iar sabotarea bunelor intenții, în nici o țară nu se poate tolera o viață întreagă de om. În fiecare funcționar astăzi trebuie să găsim și un sprijin cald al tuturor nevoilor reclamate de cerințele culturale ale neamului nostru. Adunarea din 27 Martie ne-a arătat tocmai contrarul.

O călăuză pentru învățători. A apărut în zilele acestea în tipografia „Luceafărul din Zălau, lucrarea d-lui sub-revizor școlar Dumitrie Mărgineanu : „Călăuză administrației școlare și a comitetelor școlare“. Într'un volum de mai bine de o sută de pagini să examinează într'un mod amănunțit toate chestiunile administrative, cari n'au pătruns încă destul de temeinic în viața internă a școlilor noastre, dându-se prilejul fiecărui învățător de-ași cunoaște atribuțiunile și datoriile și punând astfel școala la adăpostul neplăcerilor, cari ar putea rezulta din necunoașterea acestora.

Cartea aceasta, umple un gol

în literatura noastră profesională și este o adevărată călăuză pentru oricare membru al corpului didactic din învățământul primar.

O recomandăm cu căldură și-am dori s-o vedem pe măsura de lucru a fiecărui învățător din județul nostru.

„Banca Învățătorilor“ din Cluj Banca învățătorilor și-a încheiat bilanțul anului trecut cu un beneficiu net de 146.564 lei 10 bani repartizat astfel : Primă dividendă acționarilor lei 50.000. Tantiemă Consiliului de administrație lei 14.656.41 Tantiemă directorului general lei 5862.56. Tantiemă Comisiei de cenzori lei 2931.28 Tantiemă Funcționarilor 11.725.13. Supra dividendă acționarilor lei 50.000. Fondului de rezervă lei 1138.87. Fondului de pensie al funcționarilor 1138.87. Fondului pentru tipografie lei 1138.87 Fondului pentru local de bancă lei 1138.87. Subvenții Instituțiilor învățătoresci conform hotărârii Consiliului de administrație 5.694.35 La dispoziția Consiliului de administrație lei 1138.89. Total Lei 146.564.10. **N. N.**

ȘTIRI ȘCOLARE

Deminisnarea Dlui Ministru Dr. C. Anghelescu.

Cu prilejul rétragerii sale din fruntea Ministerului Istr., Dl. Ministru Dr. C. Anghelescu, a trimis revizorátului școlar urmátorea telegramă de mulțumită :

„No. 7851. In-timp de patru ani, cât am condus Ministerul Instrucțiunii, mi-ați dat tot concursul pentru făptuirea operei școlare, de care era atâtă novej. Prin activitatea rodnică, ce ați desfășurat atât în școală, cât și în afară de școală, ați scris cea mai frumoasă pagină din istoria renașterii culturale a României întregite. Părăsind astăzi acest Minister, gădesc de a mea datorie să Vă exprim cele mai călduroase mulțumiri pentru concursul ce mi-ați dat și Vă asigur, că nu voi uita nici odată munca, priceperca și devotamentul ce ați depus în împlinirea datoriei și în înfăptuirea acestei opere școlare. Ministerul Instrucțiunii dr. Anghelescu.“

Orarele tip. Suntem informați din izvor competent, că orarele tip amintite în noua programă analitică, vor apărea în cel mai scurt timp, însoțite

de instrucțiunile necesare, cari vor da espicări nu numai asupra orarelor, ci și asupra unor articole din legea inv. primar. De altfel a apărut deja în Monitorul Oficial și instrucțiunile referitoare la aplicarea legii și îndată după primire le vom expeda tuturor școalelor.

Orarele tip sunt lucrate în 21 modele cu diferite combinațiuni, găsind între ele fiecare școală modelul de care are lipsă. Procurarea altor orare este iluzorie, deoarece cele edate de Minister sunt obligătore.

Modele românești pentru cusături. În unele părți mărginașe ale Ardealului, frumosul nostru port începe a dispărea cu încetul, iar în altele a dispărut deja de mult fără urme, fiind înlocuit cu porturi streine. Ar fi o mare greșcoală să stăm nepăsători în fața acestor stări. Datoria tuturor, dar cu deosebire a școlii este să reinvie portul strămoșesc pentru *bărbați și femei* și să-l îndrăgescă cu sătenii. Bineînțeles, că va trebui cultivat portul din *localitate* și numai atunci vom recurge la

altele din împrejurime, când acela nu se mai poate reconstitui.

Un frumos început am văzut în comuna Vașad, unde mai multe eleve de școală erau îmbrăcate în costume naționale, cosute cu mâna lor. Mai avem comune de acestea și credem, că nu peste mult vom putea înregistra progres îmbucurător în tot județul.

În acest scop recomandăm cu toată căldura frumosul „Album de modele românești pentru cusături” de Alexandru Chodora, apărut în editura Al. Anca din Cluj.

Vom mai reveni.

Carnetele de indentitate pe C. F. R ale funcționarilor publici, inclusiv militari și ale membrilor familiei lor, soție și copii minori, cum și carnetele I. O. V. și cele ale soțiilor și copiilor minori, ai parlamentarilor, *se prelungeste până la 31 Maiu 1926. fără nici o viză.*

Revistă nouă. A apărut „Viata Școlară”, revista Corpului didactic primar din județul Maramureș No. 1—2, cu un conținut variat și interesant. Dorim noului confrate viață lungă și atingerea scopurilor urmărite.

Mg.

PARTEA OFICIALĂ

In aceasta parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștientos, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj

No. 493—1926.

Examenul de înaintare pe loc la Grad II.

Comunicăm în copie ord. Min. Instr. cu Nr. 12101—1926 pentru știre și conformare, atrăgând atențiunea celor interesați să ceară înscrierea la acest examen, fiindcă se ține numai odată la doi ani, iar învățătorii cari nu vor fi trecut acest examen, nu vor putea beneficia de drepturile asigurate prin lege.

„Domnule Inspector șef, Avem onoare a Vă înainta mai jos copie de pe Deciziunea Nr. 12101—1926 relativ la examenul de înaintare pe loc gr. II, ce se va ține în anul 1926 și vă rugăm să Vă conformați dispozițiunilor art. 119 din lege pentru învățătorii cari doresc să depună acel examen.

DECIZIUNE:

Noi Ministru Secretar de Stat la Departamentul Instr. Publice. Având în vedere dispozițiunile art. 119 din legea învățământului primar și normal-primar,

DECIDEM.

Art. I. Examenul de înaintare pe loc la gr. II. al membrilor corp. did. cu trei ani de funcționare cu titlu definitiv, se va ține cu începere dela 1 Martie 1927.

Pentru a fi înscriși a depune acest examen, doritorii vor face cereri cu cel puțin un an înainte, la inspectoratele regionale pentru a li-se face inspecția specială cerută de lege, notă inspec-

ției speciale formând prima medie parțială eliminătorie a examenului

De asemenea candidații vor dovedi că pedepsele au fost preserise. Examenul constă din două probe scrise, una cu subiect pedagogic sau din iatoria literaturii române, iar a doua cu subiect științific în legătură cu mediul în care trăesc învățătorii.

O probă orală asupra autorului „Oameni aleși“, dl J. Simionescu vol. I. ediția III Editura Cartea Românească.

Toate aceste trei probe sunt eliminatorii.

Numai candidații cari vor obține media 7.50 la fiecare probă vor fi înaintați.

Art. II. și ultim. Dl Director Gogeneral al învățământului primar și normal-primar, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data astăzi 30 Ian. 1926. Ministru (ss) Valaori. Dir. Gen. (ss) P. Ghițescu“.

Zălau, la 27 Februarie 1926.

No. 660—1926.

Insușirea limbii române

Cu ocaziunea inspecțiilor școlare s'a constatat, că mare parte dintre învățătorii minoritari de stat și confesionali nici până azi nu și-au însușit limba statului în așa măsură, ca să o poată preda cu rezultat, conform programei, deși statul le-a dat tot sprijinul. Le punem în vedere tuturor acestor învățători să se ocupe mai serios și intensiv cu însușirea limbii oficiale a statului, deoarece toți acei cari vor rămânea refrectari ori neglijenți, vor fi obligați a urma cursuri speciale pe cheltuiala proprie, se vor trimite din nou la examen și în urmă dacă nu vor putea dovedi rezultatul așteptat, nici după aceste măsuri, vor fi școși din învățământ.

Zălau, la 10 Martie 1926.

No. 660—1926.

Pedepse

Cu ordinul No. 1481—1926, On. Inspectorat școlar, a aplicat pedepsa avertismentul învățătoarelor *Elena Mărcuș din Domănești* și *Maria Rațiu din Moftinul Mic* pentru rezultat nemul-

tumitor în școală, iar directorului *Mihai Kozar din Ip* reținerea salariului pe 5 zile pentru neexecutarea ordinului dat de Revizoratul școlar cu privire la serbarea zilei istorice de 24 Ianuarie. Zălau, la 10 Martie 1926.

No. 671—1926.

Dispoziții referitoare la școlile confesionale din Carai și Sanislău

On. Minister al Instr., Direcțiunea Gen. a învățământului particular a luat următoarele dispoziții:

1. Pune în vedere președintelui Comunității izr. ort. vechi să înlocuiască fără întârziere pe învățătorii *Niederman, Liesel și Reisenbach*, fiindcă nu corespund cererintelor în învățământ.

2. Aplică pedeapsa primului avertisment școlii confes. izr. a comunității noi, conform Art. 83, 84 și 85 al A. pentru funcționare neregulată.

3. Aceași pedeapsă se aplică și școlii primare confesionale romano-catolice din comuna *Sanislău*, pentru abaterile dela legile și regulamentele școlare, constatate prin procesul verbal din inspecție din ziua de 12 Decembrie 1925.

Zălau la 18 Martie 1926.

No. 809—1926.

Avantajile la înaintare conform art. 159.

On. Minister cu decizia No. 139769—1926 dispune, ca excepțiunile prevăzute la Art. 159 din legea învățământului primar cu privire la stagiile cerute pentru definitivat, înaintare la gradul II și înaintare la gr. I. se aplică numai dela data promulgării legii.

Zălau, la 10 Martie 1926.

No. 845—1926:

Avertizarea inv. Ana Iluțiu

Cu ordinul No. 1846—1926. On. Inspectorat pedepsește cu avertisment public pe *Dșoara Ana Iluțiu* din *Bobota* pentru nesupunere.

Zălau, la 16 Martie 1926.

No. 904—1926.

Acordarea favorurilor prevăzute la art. 159. din legea învățământului primar

Având în vedere, că mulți învățători reclamă favorurile prevăzute la Art 159. din legea învățământului primar, comunicăm tuturor celor interesați, că în sensul ordinului Ministerului No. 20528—1926. *legea nu are putere retroactivă*. Ea se aplică deci numai pentru cei *numiți* sau *transferați* după promulgarea ei (1 Sept. 1924).

Conform articolului amintit, Apoi ordinelor Ministeriale Nrii 57.214—1325. și 22.924—1926. la sporul de 50% nu au drept decât învățătorii veniți în zona culturală după promulgarea legii și în special învățătorii de naționalitate română.

Învățătorii veniți în zona culturală înainte de promulgarea legii, indiferent că unde sunt născuți, nu au drept la spor.

Zălau, la 29 Martie 1926.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

No. 975.—1926.

Domnule Director,

Onor. Insp. școl. în baza ord. On. Min. Istr. Serv. Contencios No. 3382—926. cere situația exactă a tuturor terenurilor școlare, conform datelor următoare:

1. Ce avere imobiliară are școala: teren și local, atât teren de cultură cât și de grădinărie, pădure, vie sau ori ce fel de bonuri.

2. De când, de unde și cu ce titlu le stăpânește.

3. Ce suprafețe au, ce limite și ce vecinătăți.

4. Dacă stăpânesc conform actelor de proprietate, arătându-se anume cu acte, ori stăpânesc de fapt altfel decât conform actelor.

5. Dacă în regiunea respectivă sunt exploatări petrolifere ori miniere și dacă după cunoștințele personale ale diriginților respectivi sunt probabilități de săcăminte sau nu, în acele terenuri.

6. Dacă proprietatea școlară a suferit vre-o încălcare sau tulburare din partea vre-unui vecin.

Fiecare școală va înainta răspunsurile la cele 6 întrebări

de mai sus, Revizoratului școlar, în termen de 3 zile dela primirea ordinului prezent.

Școlile cari nu a terenuri școlare, nici local, vor da rapoarte negative.

Pentru neexecutarea acestui ordin întocmai, facem responsabili pe domni directori școlari.

Zălau, la 31 Martie 1926.

No. 1004—1926.

Aprobarea dlui Gh. Tulbure, Inspector școlar inamovibil

Maestatea Sa Regele prin înaltul Decret Regal No. 909—1926. a binevoit să se aprobe pe ziua 1 Ianuarie 1926, înaintarea și confirmarea Dlui Gheorghe Tulbure Inspector școlar inamovibil la regionala II. Oradea, având a se bucura de toate drepturile ce decurg din aceasta numire.

Zălau, la 30 Martie 1926.

No. 1022—1926.

Amânarea examenului de limba română

On. Inspectorat școlar cu ordinul No. 2945—1926 a amânat examenul de limba română pentru învățătorii minoritari pe August a. c.

Zălau, la 30 Martie 1926.

No. 1054—1926.

Avertisment public

Învățătorul Ioan Iancu din Țeghea, făcându-se vinovat de nesupunere și lipsire dela datorie, Onor. Inspectorat școlar cu ordinul No. 2737—1926. la pedepsit cu *avertisment public*.

Zălau, la 10 Aprilie 1926.

No. 1052—1926.

Avertismente

Conform ordinului On. Inspectoratului școlar cu No. 2681—1926, învățătorii Antoniu Tomoiagă, Emil Pop din Curtiușeni, Ioan Vodă din Borza, Emilia Cioban din Prodănești, Gregoriu Moșiu din Sighetul-Silvaniei, Traian Silaghi, Gheorghe Pungă din Reșighea și Gheorghe Tihani din Urziceni se pedepesc cu avertisment pentru progres nemulțumitor în școală.

Zălau, la 12 Aprilie 1926.

Revizor școlar:

I Mango.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

